

Hoofdpijn en spierpijn meest gemelde bijwerkingen van corona-vaccins

Als we Agnes Kant, de directeur van het Nederlands bijwerkingencentrum Lareb, eind februari bellen zijn net de laatste cijfers bekend. Lareb heeft tot dan toe 5.068 meldingen ontvangen over vermoedens van bijwerkingen door coronavaccins. 'De bereidheid om mogelijke bijwerkingen te melden is ontzettend groot', vertelt Kant, 'en dat is heel goed. Zeggen dat je niets verontrustends hebt gevonden, heeft alleen maar waarde als je goed gezocht hebt.'

Hoeveel meldingen zijn er gedaan?

'Op dit moment zijn er ongeveer 900.000 vaccins gegeven. Hierover zijn 5.068 meldingen gedaan en door Lareb bekeken, met 24.031 vermoede bijwerkingen. Het merendeel van de meldingen (4.716) gaat over het Pfizer/BioNTech-vaccin, omdat dat tot nu toe het meest is toegediend. Een klacht die gemeld is, hoeft trouwens niet altijd een bijwerking van het vaccin te zijn. De klacht kan ook door iets heel anders zijn ontstaan.'

Is dat veel, ruim 5.000 meldingen?

'De bereidheid om mogelijke bijwerkingen te melden is erg groot onder gevaccineerden, maar ook onder zorgverleners. Wij zijn daar ook blij mee. Je kunt wel zeggen dat je niets verontrustends hebt gevonden, maar zo'n uitspraak heeft alleen maar waarde als je goed gezocht hebt. Het aantal meldingen zegt overigens niets over hoe vaak een bijwerking echt voorkomt. Omdat we dat wel willen weten, loopt er nu ook een onderzoek waarin we groepen gevaccineerden volgen en iedereen vragen wat ze wel of niet merken. Dan kan je straks zeggen: kijk, bij dat vaccin heeft 10% last van hoofdpijn, bij dat andere vaccin 20%.'

Wat voor bijwerkingen zijn gemeld?

'De meest gemelde bijwerkingen zijn spierpijn (2.744), hoofdpijn (2.513) en reacties op de prikplek, zoals pijn (2.209), zwelling (865) en warmte (785). Ook klachten zoals je niet lekker voelen (2.363), vermoeidheid (2.278), rillingen (1.577), misselijkheid (1116) en koorts (1058) zijn vaak gemeld. Dit zijn bekende klachten bij alle vaccins. Deze klachten passen ook bij de werking van de coronavaccins. De vaccins stimuleren in het lichaam de afweer tegen het coronavirus. Bij de meeste mensen verlopen de klachten mild en gaan ze na een paar dagen over.'

Hoeveel meldingen van allergische reacties zijn er?

'Bij 27 meldingen waren er klachten die passen bij een heftige allergische reactie bij het vaccin van Pfizer/BioNTech. Bij negen van deze meldingen is de anafylactische reactie ook vastgesteld. Bij de achttien andere meldingen waren er symptomen die bij een anafylactische reactie kunnen passen. Alle patiënten zijn snel en adequaat behandeld en hersteld. Heftige allergische reacties na een vaccinatie zijn zeldzaam, maar niet uit te sluiten. 27 op de grofweg 900.000 gegeven vaccins is wel meer dan wat we meestal bij andere vaccins zien.'

Zijn er ook overlijdens gemeld?

‘Tot nu toe zijn er 65 meldingen van overlijden na vaccinatie met coronavaccins. Het gaat om 55 mensen van 80 jaar en ouder en tien mensen tussen de 65 en 80 jaar. Zij overleden binnen 26 dagen na de vaccinatie. Ik wil hier wel duidelijk over zijn. Overlijden ná vaccinatie wil niet zeggen dat het overlijden is veroorzaakt dóór de vaccinatie! In Nederland overlijden normaal per week gemiddeld zo’n 750 tot 800 verpleeghuisbewoners. Hier zullen ook mensen bij zijn die net daarvoor zijn gevaccineerd. We zijn immers begonnen met vaccineren van de oudste en kwetsbaarste groep.

Alle mensen van de meldingen hadden een kwetsbare gezondheid vanwege heel uiteenlopende, ernstige onderliggende gezondheidsproblemen, al dan niet in combinatie met een hoge leeftijd. Bij een groot deel zijn die onderliggende gezondheidsproblemen de meest voor de hand liggende verklaring voor het overlijden. Een aantal mensen kregen in de dagen na vaccinatie klachten die bekend zijn als bijwerkingen, zoals koorts, misselijkheid en algemeen niet lekker voelen. Deze klachten zijn niet de oorzaak van overlijden, maar kunnen bij kwetsbare ouderen mogelijk wel bijgedragen hebben aan verslechtering van hun al fragiele gezondheidstoestand.’

Bent u verontrust?

‘Het beeld van de klachten na de vaccinatie en de onderliggende gezondheidsproblemen is in de meldingen heel divers. Als we een patroon zouden ontdekken zou dat verontrustend zijn, maar dat patroon zien we niet. Maar we gaan het uiteraard wel tot de naad uitzoeken om hier nog zekerder van te zijn. Om nog beter inzicht te krijgen in de oorzaak van overlijden, de opgetreden bijwerkingen en de rol van mogelijke andere onderliggende gezondheidsproblemen heeft Lareb meer informatie opgevraagd bij de melders. Daarmee zullen we – ook in overleg met externe medische adviseurs – de meldingen grondig onderzoeken.’

Wat moeten ouderen doen die twijfelen over vaccinatie?

‘Voor de overgrote meerderheid van de ouderen weegt het risico op eventuele bijwerkingen op tegen het verminderd risico om ernstig ziek te worden door corona. Er overlijden immers nog steeds heel veel mensen aan corona. De gezondheid van kwetsbare ouderen is soms een fragiel evenwicht. Mensen die al zeer kwetsbaar zijn door ernstige onderliggende gezondheidsproblemen kunnen het beste met hun huisarts of geriater overleggen wat in hun geval de beste keuze is.’

Bijwerkingen melden: www.lareb.nl